

КОНЦЕПЦІЯ

системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Національній академії Служби безпеки України

Передмова

Одним із можливих шляхів досягнення високої якості послуг у сфері вищої освіти є розробка і запровадження систем управління якістю (СУЯ) відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001-2008 «Системи менеджменту якості. Вимоги» (національного ДСТУ ISO 9001-2009), «Системи управління якістю. Наставови щодо застосування ISO 9001-2001 у сфері освіти (IWA 2:2007), стандартів і рекомендацій Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти¹.

Мета концепції – визначити основні напрями підвищення якості освітньої діяльності до рівня міжнародних вимог. За Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти такими напрямами є:

- формулювання політики Академії і визначення процедур системи внутрішнього забезпечення якості;
- затвердження, моніторинг та періодичний перегляд змісту навчальних програм;
- система оцінювання курсантів, слухачів, студентів;
- забезпечення якості науково-педагогічного складу;
- навчальні ресурси та підтримка курсантів, слухачів, студентів;
- інформаційні системи;
- оприлюднення інформації.

Впровадження СУЯ повинно ґрунтуватися на таких принципах:
орієнтація на підвищення задоволеності усіх користувачів освітніх послуг;

провідна роль керівництва при одночасному залученні усіх працівників Академії до створення та функціонування СУЯ;

стратегічне планування якості;

застосування процесного підходу та методології, відомої як «плануй – виконуй - перевіряй - дій»;

постійне удосконалення СУЯ на основі системних вимірювань рівня досягнення критеріїв якості;

документування.

Сферою застосування концепції є освітня діяльність Академії (тобто навчальний процес, його матеріально-технічне, інформаційне, кадрове, фінансове, наукове, організаційне забезпечення) та її продукти - випускники (доктор наук, кандидат наук, магістр, спеціаліст, бакалавр), наукова продукція

---

¹ Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в СПВО. Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти (European Association for Quality Assurance in Higher Education), 2005. - Британська Рада в Україні, переклад, 2006.

наукових досліджень, соціальний та діловий імідж Академії; документована інформація.

Для втілення концепції слід вирішити такі завдання:

ідентифікувати усіх користувачів освітніх послуг та їхні потреби;

організувати навчальний процес, адекватний сучасним тенденціям розвитку освіти в Україні та світі;

забезпечити його необхідними ресурсами (кадровими, фінансовими, матеріальними, інформаційними, науковими, навчально-методичними тощо);

створити систему моніторингу освітньої діяльності та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання і на всіх рівнях управління (Академії, інституту (центру), кафедри, іншого структурного підрозділу), яка б дозволила постійно удосконалювати СУЯ.

1. Політика Академії і процедури системи внутрішнього забезпечення якості

Академія розробляє політику та процедури системи внутрішнього забезпечення якості її навчальних програм та відповідності кваліфікаціям, які присвоюються. Політика Академії спрямована на створення умов для самовизначення і самореалізації курсантів, слухачів, студентів та науково-педагогічного складу. Задля досягнення цієї мети Академія розробляє і втілює стратегію постійного підвищення якості. Відкрито заявляє про свої наміри створити таку атмосферу і практику, які б визнавали важливість якості та її забезпечення, передбачає участь курсантів, слухачів, студентів та інших зацікавлених сторін у процесі забезпечення якості.

Стратегія, політика і процедури системи внутрішнього забезпечення якості мають офіційний статус та підлягають оприлюдненню.

Програмна заява керівництва включає:

- визнання відповідальності керівництва за якість освітньої діяльності;
- забезпечення інтеграції освіти та науки у закладі;
- організаційну модель СУЯ;
- залучення курсантів, слухачів, студентів до забезпечення якості;
- способи втілення політики, її моніторингу та постійного удосконалення.

2. Затвердження, моніторинг та періодичний перегляд навчальних програм

Забезпечення якості навчальних програм включає:

- розробку й оприлюднення чітко визначених результатів навчання;
- гармонійну побудову освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми;
- особливі вимоги до різних форм навчання (денної, заочної) та до різних видів вищої освіти;
- процедури затвердження та регулярного перегляду програм (за участі зовнішніх експертів);
- наявність відповідних навчальних ресурсів;

- моніторинг успішності та досягнень курсантів, слухачів, студентів;
- регулярне спілкування з працедавцями, представниками ринку праці та іншими відповідними організаціями;
- участь курсантів, слухачів, студентів у забезпеченні якості освіти;
- набір курсантів, слухачів, студентів;
- організацію наукової та самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів.

3. Оцінювання курсантів, слухачів, студентів

Курсанти, слухачі, студенти заздалегідь інформуються про стратегію, методи та критерії оцінювання їхньої успішності. Процедури оцінювання:

- допомагають визначити рівень досягнення запланованих навчальних результатів та інших цілей навчальної програми;
- відповідають своєму призначенню (для поточного або підсумкового контролю);
- мають чіткі й оприлюднені критерії виставлення оцінок;
- здійснюються науково-педагогічними працівниками, котрі розуміють роль оцінювання у набутті курсантами, слухачами, студентами компетенцій, пов'язаних з їхньою майбутньою кваліфікацією;
- забезпечують об'єктивність оцінювання;
- гарантують належну безпеку процесу тестування і його відповідність задекларованим Академією процедурам;
- підлягають перевіркам дотримання порядку їх виконання.

4. Забезпечення якості науково-педагогічного складу

Науково-педагогічний склад є одним з основних ресурсів Академії.

Академія:

- визначає процедури і критерії, які засвідчують, що його науково-педагогічний склад має відповідну кваліфікацію, високий фаховий рівень, бере активну участь у науково-дослідній роботі;
- використовує такі процедури відбору та призначення на посаду, які дозволяють забезпечити необхідний рівень компетентності викладачів;
- створює умови і можливості для вдосконалення фахової майстерності викладачів;
- має механізми усунення з посад тих викладачів, які демонструють свою професійну нездатність;
- проводить самооцінювання викладачів.

5. Навчальні ресурси та підтримка курсантів, слухачів, студентів

Академія гарантує, що наявні ресурси, які забезпечують навчальний процес (навчальна та практична бази, інформаційні ресурси, індивідуальна допомога різних консультантів) відповідають змісту навчальних програм, є достатніми, доступні для курсантів, слухачів, студентів, розроблені з

урахуванням їхніх потреб і постійно вдосконалюються.

6. Інформаційні системи

Академія збирає, аналізує і використовує інформацію, необхідну для ефективного управління своєю освітньою діяльністю.

Інформаційна система, яка забезпечує моніторинг якості і відповідає потребам Академії, відображає:

- досягнення курсантів, слухачів, студентів та показники їхньої успішності;
- можливості та результати працевлаштування випускників;
- задоволення курсантів, слухачів, студентів навчальними програмами, які вони виконують;
- участь курсантів, слухачів, студентів у науково-дослідній роботі;
- ефективність роботи науково-педагогічних працівників;
- склад курсантів, слухачів, студентів;
- наявні навчальні ресурси та їхню вартість;
- ключові показники діяльності Академії.

Академія порівнює себе із подібними ВНЗ України, Європейського простору вищої освіти та поза його межами.

7. Оприлюднення інформації

Академія регулярно оприлюднює останню об'єктивну інформацію (як кількісну, так і якісну) про навчальні програми і кваліфікації, котрі вона пропонує, відгуки працедавців, колишніх курсантів, слухачів, студентів, дані про склад курсантів, слухачів, студентів, працевлаштування випускників.

8. Механізм впровадження концепції

8.1. Визнання впровадження системи управління якістю стратегічним рішенням керівництва Академії;

8.2. Впровадження системи управління якістю на основі ISO 9001:2008 (ДСТУ 9001-2009), що вимагає застосування процесного підходу в розробці, впровадженні та поліпшенні результативності системи управління якістю для підвищення задоволеності замовника виконанням його вимог²;

8.3. Розробка базової структури системи управління якістю, у тому числі організаційної структури і структури документації СУЯ;

8.4. Ідентифікація зацікавлених сторін – споживачів (держава, суспільство, курсанти, слухачі, студенти, їх батьки, працедавці, інші представники ринку праці) та їхніх вимог до випускників Академії як продукції освітнього процесу;

---

² Під «процесним підходом» розуміють застосування у межах організації системи процесів разом з їх визначенням та взаємодіями, а також управління ними. Процесом є діяльність, у якій використовують ресурси і якою можна управляти для перетворення входів на виходи

8.5. Дослідження процесів життєвого циклу (навчання, наука, виховання тощо), виявлення їх закономірностей та взаємозв'язків, що визначають якість освітніх послуг, встановлення показників, що характеризують якість кожного процесу та його результатів, методів їх дослідження;

8.6. Розробка загального алгоритму проектування і впровадження СУЯ;

8.7. Документування системи управління якістю;

8.8. Створення системи безперервного удосконалення освітньої діяльності;

8.9. Забезпечення підготовки кадрів з питань управління якістю;

8.10. Розробка моделі і методики самооцінки діяльності Академії з позицій менеджменту якості і проведення їх апробації;

8.11. Сертифікація СУЯ за ISO 9001-2008 (ДСТУ ISO 9001-2009).

Очікувані результати

- гарантоване і постійне підвищення якості освіти;
- оптимальна організація всіх основних процесів;
- створення освітнього середовища, що ефективно працює та відповідає сучасним вимогам, є привабливим для реального та потенційного споживача;
- висока конкурентоспроможність випускників на ринку праці;
- усвідомлення кожним працівником Академії своєї ролі в системі управління якістю;
- підвищення престижу Академії, її рейтингу.

Схвалено рішенням Науково-методичної ради
Національної академії СБ України